

11 ΑΠΡ. 2011

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
Υ Φ Υ Π Ο Υ Ρ Γ Ο Σ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα 8/4/ 2011
Αρ.Πρωτ: 4715 Β

Αμαλιάδος 17 – Αμπελόκηποι
115 23 - Αθήνα
Τηλ. 210 64 00 015
Fax. 210 64 29 137
E-mail: vouli@gryp.minenv.gr

✓ ΠΡΟΣ τη
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ:

1. Βουλευτή
κ. Δημήτρη Παπαδημούλη
2. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων
Γραφείο Υπουργού

Θέμα : «Απάντηση σε Ερώτηση»

Σχετ: Η με αρ. πρωτ. 13397/18-3-2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της **Ερώτησης με αρ. πρωτ. 13397/18-3-2011** που κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Δημήτρη Παπαδημούλη επισυνάπτουμε για ενημέρωσή σας, το υπ' αρ. πρωτ. 1845/6-4-2011 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου. Για τις υπόλοιπες παραμέτρους του θέματος που θίγεται στην Ερώτηση, αρμόδιο να σας ενημερώσει σχετικά είναι το συνερωτώμενο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Συνημμένα:

Το υπ' αρ. πρωτ. 1845/6-4-2011 έγγραφο
της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου (με τα
συνημμένα του)

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΘΑΝΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Δόμνα Σωτηριάδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ
Νικήτα 6-8- Πειραιάς ΤΚ 18531
ΠΛΗΡ.: Π.ΠΑΓΩΝΗΣ
ΤΗΛ.: 2104172846
ΦΑΞ.: 2104221017
E-MAIL: p.pagonis@apdaigaiou.gov.gr

Πειραιάς 06-04-11

Α.Π.: 1845

Προς : Γραφείο Υπουργού
Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

ΘΕΜΑ : Περιβαλλοντική καταστροφή στην Ικαρία. (Ερώτηση -Αριθμ. 13397)
Σχετ.: αριθμ. 4715/Β/114/22-3-11 έγγραφο σας.
Συν.: Σχετικά έγγραφα Δ/ση Δασών & Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης Ν.Σάμου.

Σε συνέχεια της ερώτησης του θέματος για την Περιβαλλοντική καταστροφή στην Ικαρία, σας επισημαίνουμε τα παρακάτω :

- α) Οι εκτάσεις που έχουν υποστεί υπερβόσκηση έχουν επισημανθεί από την Δ/ση Δασών Σάμου & Δασονομείου Ικαρίας και έχουν εκδοθεί Δασικές Αστυνομικές Διατάξεις Βοσκής (17 στον αριθμό) για την προστασία των περιοχών αυτών.
- β) Η Δ/ση Δασών Σάμου και το Δασονομείο Ικαρίας έχουν προβεί σε συλλήψεις Ζώων και δημοπρασίες αυτών, ενώ έχουν υποβληθεί και Μηνυτήριες αναφορές.
- γ) Σε ότι αφορά την προστασία και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος οι συγκεκριμένες υπηρεσίες έχουν προβεί στην περίφραξη περιοχών για την προστασία από την βοσκή ενώ έχουν γίνει και αναδασώσεις. Υπάρχει ο σχεδιασμός για την περίφραξη και άλλων περιοχών.
- δ) Έχει εκπονηθεί από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών σχετική μελέτη Βοσκοικανότητας για το νησί της Ικαρίας με προτάσεις για την μείωση του ζωικού πληθυσμού και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Πρέπει να εφαρμοστεί η μελέτη.
- ε) Στο νησί της Ικαρίας προκηρύχθηκε το μέτρο για την Εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας του ΕΠΑΑ 2000-2006 του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων , εντάχθηκαν 42 κτηνοτρόφοι -Δικαιούχοι, που δεν υλοποίησαν το πρόγραμμα.
- στ) Η περιοχή Αρεθούσα Ικαρίας (6.500 στρέμματα) εντάχθηκε στο πρόγραμμα «Μακρόχρονης Παύσης Γαιών» με σημαντικά αποτελέσματα στην αποκατάσταση της περιοχής.
- ζ) Πραγματοποιήθηκαν από την Δ/ση Γεωργίας Ν.Α. Σάμου σεμινάρια ενημέρωσης και επιμόρφωσης προς τους κτηνοτρόφους για την σωστή εκμετάλλευση των βοσκοτόπων, διατροφής των ζώων, την τήρηση των Κωδικών και των Κανόνων Πολλαπλής Συμμόρφωσης και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ε.Δ: Γεν. Δ/σεις : - Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων
- Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΦΩΤΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

11 11:57 From:DNSH GEORGIAS

2273080406

To:2104221017

P.1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔ/ΣΗ
ΣΑΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ

83100 ΣΑΜΟΣ

Πληροφορίες : Π.Καλομοιρης

Τηλέφωνο: 2273353420-2273022253

FAX: 22730 80416

E-mail:

Σάμος 29-10-2010

Αρ. Πρωτ. 3586

Προς
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔ/ΣΗ ΣΑΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΑΡΧΗ

Θέμα: Στοιχεία σχετικά με την υπερβόσκηση στην Ικαρία

Σχετικό: Δικό σας έγγραφο αρ. πρωτ. 45492/2266/Ε104/21-10-2010

Κυριοι

Το πρόβλημα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της Ικαρίας από την υπερβόσκηση χάνεται στο βάθος του χρόνου, αλλά την τελευταία εικοσαετία έχει διαμορφωθεί μια ιδιόμορφη και διαρκώς αρνητικά οξυνόμενη κατάσταση για την κοινωνία, το περιβάλλον και την εν γένει παραγωγική δραστηριότητα από την άναρχη διατήρηση της αποίμενης ελεύθερης κτηνοτροφίας (αγροειδή) που υπήρχε μεν στο παρελθόν αλλά με άλλη ισορροπημένη, ελεγχόμενη και παραγωγική μορφή.

Αιτίες της όξυνσης αυτής ήταν και παραμένουν η αλλαγή των κοινωνικών και οικονομικών δομών και οι Κοινοτικές επιδοτήσεις.

Συγκεκριμένα μεγάλος αριθμός κτην/φων στραφήκαν προς άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες και έπαυσε κτηνοτροφική δραστηριότητα και κατ' επέκταση η προστασία του βοσκοτόπου να είναι καθοριστική στην οικονομική τους επιβίωση. Ταυτόχρονα η έλευση των επιδοτήσεων τους επέτρεψε να καλύπτουν ένα μέρος των αναγκών των ζώων με την αγορά των ζωοτροφών. Ο Βοσκοτόπος έχασε ένα μεγάλο μέρος από την βαρύτητα που είχε στην οικονομική ζωή, δηλαδή απαξιώθηκε αρχικά οικονομικά και στην συνέχεια περιβαλλοντικά. Από ένα σημείο και μετά λειτουργούσε και συνεχίζει να λειτουργεί πλέον ως χώρος εναπόθεσης των ζώων.

Τεράστια ευθύνη φέρνει η τοπική κοινωνία με τους εκπροσώπους της η οποία ως ένα βαθμό λειτουργούσε σε συνθήκες ομηρίας από την συγκροτημένη, λόγω συμφερόντων, ομάδα των κτην/φων. Για μεγάλο διάστημα και η πλειοψηφία της τοπικής κοινωνίας σιωπούσε αφού το χρήμα των επιδοτήσεων και η πραγματικά μικρή πρόσδοσ από την κτην/κη δραστηριότητα, διαχέονταν μέσα σε αυτή. Με την πάροδο του χρόνου, αυξήθηκε η περιβαλλοντική ευαισθησία και λόγω του κραυγαλέου πλέον βαθμού υποβάθμισης και διότι η τουριστική ανάπτυξη της Ικαρίας επέβαλε πειστικά την περιβαλλοντική της αναβάθμιση. Από το σημείο αυτό και μετά έχουμε και σοβαρά δείγματα ανταπαράθεσης και διάρρηξης του κοινωνικού ιστού.

Η Υπηρεσία μας από τις αρχές της δεκαετίας του 90 έκανε σοβαρές προσπάθειες για την αναστροφή της κατάστασης αυτής.

-Συμμετείχαμε σε πολλές λαϊκές συνελεύσεις στους Δήμους Ραχών και Ευδήλου, - - Οργάνωσε ενημερώσεις σε Δήμους και κοινότητες της Ικαρίας, επιστημονικές ημερίδες με καθηγητές Ελληνικών Πανεπιστημίων. Όλες αυτές οι δράσεις σκοπό είχαν να υποδείξουν στους κτην/φους ότι η μορφή εκμετάλλευσης των ζώων που

ακολουθούν είναι αντιοικονομική, υποβαθμίζει το περιβάλλον και κάποια στιγμή, που ήρθε, θα βρεθούν αντιμέτωποι με την τοπική κοινωνία.

-Έγιναν σεμινάρια τυροκομίας, κτηνοτροφίας, γενετικής επιλογής ζώων, διατροφής κλπ. Και υποδείξαμε νέους τρόπους εκμετάλλευσης παραγωγικούς βιώσιμους και φιλικούς προς το περιβάλλον.

-Εντάξαμε και υλοποιήσαμε μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρκετά έργα με στόχο την βελτίωση των βοσκοτόπων μέσα από το ομώνυμο πρόγραμμα που ήταν σε εφαρμογή την περίοδο. 1990-2000

Δυστυχώς η τακτική αυτή δεν απέδωσε σχεδόν τίποτα, διότι με τον ένα ή άλλο τρόπο είχαν εξασφαλίσει την ανοχή της Τοπικής Κοινωνίας η οποία δεν ήταν ακόμα αρκετά ώριμη να επιβάλει λύσεις αλλά και η Πολιτεία αδυνατούσε να αστυνομεύσει τις υποβαθμισμένες περιοχές και να επιβάλει ποινές

-Τουλάχιστον δυο φορές έχει συνεδριάσει το Νομαρχιακό Συμβούλιο στην Ικάρια με εισηγητές γεωπόνους της υπηρεσίας μας και με αποκλειστικό θέμα την αποίμενη κτηνοτροφία. Πρόσφατα, την τελευταία 4ετία το Νομαρχιακό Συμβούλιο έχει εκδώσει δυο ψηφίσματα για το ίδιο θέμα όπου γίνεται η διαπίστωση του προβλήματος και προτείνονται διαφορές λύσεις.

-Υπάλληλοι της Υπηρεσίας μας επίσης έχουν παραστεί μάρτυρες κατηγορίας σε δίκες κτην/φων που έχουν προκαλέσει αγροζημιές.

Στην συνέχεια και προκειμένου να δρομολογηθούν ρεαλιστικές λύσεις έγιναν τα ακόλουθα :

→ Μια μεγάλη έκταση στην Αρέθουσα Ικαρίας (6500 στρέμματα) εντάχθηκε στο πρόγραμμα «μακρόχρονης παύσης γαιών.» Επρόκειτο για μια έκταση εξαιρετικά υποβαθμισμένη η οποία ταχύτατα, μέσα σε μια 3ετία σχεδόν, αποκαταστάθηκε. Δυστυχώς όμως το πρόγραμμα αυτό διακόπηκε στην Ικάρια όπως και σε πολλά μέρη της Ελλάδας ενώ θα μπορούσε να λειτουργήσει σαν πιλοτικό πρόγραμμα για την αναβάθμιση της Ικαρίας. Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορούμε να πούμε ότι αναδείχθηκε σε όλο του το μεγαλείο, ο παραλογισμός του Ελληνικού Δημοσίου, αφού η Δασική Υπηρεσία δίωκε τον εργολάβο του έργου για τις εργασίες αποκατάστασης του βοσκοτόπου με την αιτιολογία ότι η έκταση είναι δημόσια δασική αλλά και διακατεχόμενη. Δηλαδή δημόσια δασική έκταση που έχει παραχωρηθεί η εκμετάλλευσή της στην Τοπική Αυτοδιοίκηση..

-Μέσα σε αυτό το κλίμα και στην προσπάθεια της η Νομαρχιακή Αυτοδ/ση Σάμου αφενός να καταγράψει με επιστημονικό τρόπο το μέγεθος της καταστροφής και αφετέρου να δρομολογήσει ρεαλιστικές λύσεις ανέθεσε σύνταξη μελέτης βοσκοικανότητας της Ικαρίας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο η οποία και παρουσιάστηκε σε Γενικές Συνελεύσεις στην Ικάρια. Η μελέτη καταδείκνυε το μέγεθος της καταστροφής και υποδείκνυε συγκεκριμένο ποσοστό ανά Δήμο μείωσης των ζώων.

Οι κτηνοτρόφοι δεν δέχτηκαν την μελέτη, προέβαλαν διαφορές αντιρρήσεις και κυρίως την οικονομική ζημία που θα είχαν από την μείωση των ζώων. Προκειμένου να αντιμετωπίσουμε και το επιχείρημα αυτό τους «πείσαμε» να ενταχτούν στον πρόγραμμα εκτατικοποίησης της κτην/φιας. Εντάχθηκαν 42 κτηνοτρόφοι αλλά δεν αποσύρθηκε ούτε ένα ζώο με διάφορες δικαιολογίες όπως η εποχή απόσυρσης των ζώων και ο τρόπος σφαγής, με συνέπεια ούτε και με αυτό το πρόγραμμα να δρομολογηθεί λύση

→ Τώρα γίνεται προσπάθεια κατασκευής σφαγείου με φορέα υλοποίησης τον Τοπικό Αναπτυξιακό Σύνδεσμο των Δήμων αλλά και σε αυτή την περίπτωση έγιναν

11:58 From:DNSH GEORGIAS

2273080406

To:2104221017

P.3

ενστάσεις για τον χώρο ίδρυσης του σφαγείου και η υπόθεση εκκρεμεί στα Ελληνικά Δικαστήρια.

-Επίσης μετά την μελέτη βοσκοικανότητας έγινε και μελέτη Ερημοποίησης της Ικαρίας από ομάδα πανεπιστημιακών, πάλι με χρηματοδότηση της Νομαρχιακής Αυτοδ/σης Σάμου.

-Παράλληλα ειδική επιτροπή γεωτεχνικών επισκέφτηκε την Ικαρία κατέγραψε για άλλη μια φορά το πρόβλημα και εκδόθηκε ένα ενημερωτικό φυλλάδιο από την Ν.Α Σάμου το οποίο και σας επισυνάπτω.

-Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι όλοι οι Υπουργοί Γεωργίας που έχουν διατελέσει την τελευταία εικοσαετία έχουν ενημερωθεί εγγράφως και έχουν παραστεί σε συσκέψεις με αποκλειστικό αντικείμενο την κατάσταση στην Ικαρία.

-Μας έχει ζητηθεί κατά καιρούς και έχουμε ενημερώσει εγγράφως τις δικαστικές Αρχές, Περιφερειάρχες, Γενικούς Γραμματείς Υπουργείων Διεθνείς περιβαλλοντικές Οργανώσεις κλπ.

Διαπιστώσαμε ότι ο μοναδικός τρόπος να διακόψουμε την καταβολή των επιδοτήσεων στους κτην/φους είναι ο έλεγχος των κτην/φων της Ικαρίας σχετικά με την τήρηση των κανόνων Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και Πολλαπλής Συμμόρφωσης. Γι αυτό τον λόγο ζητήσαμε από τον Γενικό Γραμματέα του ΥπΑΑ&Τ την στελέχωση των συνεργείων που θα έκαναν τους ελέγχους για την Ενιαία Ενίσχυση, με κτηνίατρο, και την διεύρυνση του δείγματος ελέγχου στο 100% των κτην/φων της Ικαρίας. Δυστυχώς δεν τοποθετήθηκε κτηνίατρος στα συνεργεία ελέγχου και το δείγμα ήταν το σύνηθες

Εκτιμούμε ότι η λύση του προβλήματος θα είναι προϊόν διαφόρων παρεμβάσεων, και δράσεων όπως:

-Έλεγχος σε ποσοστό 100% όλων των κτηνοτρόφων της Ικαρίας σχετικά με τήρηση των Κανόνων Πολλαπλής Συμμόρφωσης, ώστε να διακοπεί η καταβολή επιδοτήσεων και να πάψει πλέον η Ελληνική Πολιτεία και η Ευρωπαϊκή Ένωση να είναι συνένοχοι στο περιβαλλοντικό έγκλημα.

-Αύξηση της αστυνόμευσης των βοσκοτόπων.

Εφαρμογή των προτάσεων μείωσης του Ζωικού πληθυσμού σύμφωνα με την πρόταση της μελέτης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου.

Πιστεύουμε ότι αυτά τα μέτρα σε συνδυασμό με την καθημερινά διογκούμενη αντίδραση του Ικαριακού Λαού για το περιβαλλοντικό έγκλημα θα αναγκάσουν τους ιδιοκτήτες των ζώων να τα αποσύρουν, ή να μειώσουν σημαντικά τα κοπάδια τους και τους επαγγελματίες κτηνοτρόφους να αλλάξουν τον τρόπο εκτροφής.

Σας επισυνάπτω περιορισμένο αριθμό εγγράφων για ενημέρωσή σας

-Ενημερωτικό φυλλάδιο της Ν.Α. Σάμου με θέμα « Η αποίμενη κτην/φια στην Ικαρία»

-Εγγραφο του Νομάρχη Σάμου προς τον Υπουργό Γεωργίας

-Εγγραφο του Δήμου Ραχών Ικαρίας προς τον Υπουργό Γεωργίας

-Απάντηση σε έγγραφο της οργάνωσης WWF από την Υπηρεσία μας

-Μια από τις Αποφάσεις του Νομαρχιακού Συμβουλίου

-Απόφαση Νομάρχη

-Εγγραφο Εξωραϊστικού & Εκπολιτιστικού Συλλόγου για ανίχνευση διοξινών πέρα των ορίων σε κρέας αιγών της Ικαρίας.

Εγγραφο της Υπηρεσίας προς τον Γ.Γ. Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων με αίτημα την διεύρυνση του δείγματος ελέγχου στους Κτην/φους της Ικαρίας

11:58 From:DNSH GEORGIAS

2273080406

10:2104221017

Εγγραφο της Υπηρεσίας μας προς το Αγρονομικό Τμήμα Σάμου- Ικαρίας
Απάντηση του Γεωπονικού Πανεπιστημίου στις αντιρρήσεις των κτηνοτρόφων
σχετικά με την μελέτη Βοσκοικανότητας
-Εγγραφο του Δήμου Αγίου Κηρύκου προς τον Εισαγγελέα Σάμου
-Πόρισμα που συντάχθηκε από επιτροπή που εξέτασε πρόσφατα την κατάσταση στην
Ικαρία.
-Εγγραφο του Επαρχείου Ικαρίας προς το Αρχηγείο της Ελληνικής Αγροφυλακής
-Καταγγελία ιδιώτη προς τον Εισαγγελέα Σάμου με θέμα «Απειλές εκβιασμοί
Κατσικοπολεμου»
-Εγγραφο του Νομάρχη Σάμου προς τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Ικαρίας για το
σφαγείο
-Εγγραφο του προϊσταμένου της Κτην/κης Υπηρεσίας της Ν. Α Σάμου.
-Φωτοτυπία ανακοίνωσης που βρέθηκε στο Ιστορικό Αρχείο που φαίνεται η
περιβαλλοντική ευαισθησία των Ικάρων του 1748
Τέλος εφόσον το επιθυμείτε μπορούμε να σας διαβιβάσουμε σε ηλεκτρονική μορφή
-την μελέτη βοσκοικανότητας της Ικαρίας και
-την μελέτη ερημοποίησης της Ικαρίας.
Στην διάθεση σας για κάθε συμπληρωματική πληροφορία.

Ο Δ/ΝΤΗΣ

Π. Καλομοίρης